

Tranes Bladet

Skåne Tranås

April 2015

nr 1

150 år
utan tåg

TranesBladet

Ansvarig utgivare:

Lars Olof Glifberg
Tranås Ungdomsförening

Ordförande:

Lars Olof Glifberg

Redaktör:

Gunilla Blomberg
0704-86 85 49
gunilla.blomberg@telia.com

Omslagsbild:

Montage

Kontakt

Ordförande:

Lars Olof Glifberg
0709-14 44 92
glifberg.1@tomelilla.nu

Tranesbladet:

c/o Gunilla Blomberg
Rosencrantzgatan 14
273 31 Tomelilla

Medlemsregister:

Anna-Lisa Olsson
0417-202 62
alo.tranes@tele2.se

Vandrarhemmet:

Gerd de la Motte
0417-203 30
info@skanetranas.com

Lars Olof Glifberg

Traningar!

Så är då våren äntligen på väg, eller kommen. Årets första nummer av Tranesbladet är här och Påsken står i farstun. Nu vaknar inte bara naturen, utan även hela Österlen. Påskrundan drar mycket folk till hela regionen och så även till oss här i Tranås. Tranesgården är fylld till bredden av konst,

konstnärer och hantverk. Byns företagare hakar på med arrangemang och erbjudanden vilket är väldigt roligt. Ett bra företagsklimat lockar inte bara kunder, gäster och besökare, utan i förlängningen även fler företagare. Vem vet, snart kanske vi har både pub och matbutik igen. Det går ju upp och ner precis som med järnvägen. All framtidstro och utbyggnad förbyttes under 50-talet i nedläggning och avfolkning. Tågen som avgick exakt enligt tidtabell...tja en del tåg går ju inte alls numera och framförallt inte i tid.

Här i Skåne Tranås verkar vi i alla fall vara på rätt spår (!) Traditionsbärare med sikte på framtiden.

GLAD PÅSK

Whiskyprovning

15 maj kl 19:00 på Tranesgården

F.d Tranåsbon Bo Eng från Box Destilleri håller i provningen. Fem sorter provas och två av dem är från Box. Anmälan till Lar-Olof 0709-14 44 92 senast 1 maj. Pris 350 kr inkl lättare förtäring.

Box Destilleri
verkar i det gamla
ångkraftverket i Ådalen.
Här tillverkas 100 000
liter alkohol om året.

www.boxwhisky.se

Konstrundan Tranesgården

Stora Salen, Färgeriet och Biblioteket på Tranesgården kommer i år att fyllas med såväl återkommande konstnärer som några nya.

Bo Olsson Tomelilla visar akvareller och **Gitte Pålsson** delar med sig av målningar från Bolivia. Ny för året är **Jytte Hansen**, även hon med akvareller. Två andra nykomlingar på Tranesgården är **Merja Erkas** och **Kjell Nilsson**. I Färgeriet möter vi hantverkarna, silversmeden **Tomas Göransson** och keramikern **Linn Gölen** samt smyckeskonstnärerna **Caroline Mogensen** och **Lena Gustafsson**.

Välkomna 3–6 april

3 april kl. 10–13

Retroloppis i gymnastiksalen.

Bakluckeloppis och korvgrillning

Skåne Tranås och järnvägen

I år firar Tomelilla 150 år. Den 1 december 1865 stannade det första tåget i det som under de kommande 100 åren skulle bli en snabbt växande järnvägsknut. Sträckningen Ystad-Eslöv fick 16 stationer och ursprungligen var en planerad i Skåne Tranås. Politikerna i Tranås tackade dock nej till detta med motiveringen att nymodigheten med järnväg skulle dra med sig en massa "löst folk" och dessutom riskerade kreaturen att bli överkörda.

Redan 1854 beslutade Rikets ständer om byggande av två stambanor. Kostnaderna för dessa var beräknade till 115 miljoner riksdaler, vilket motsvarade ungefär tre års totala statsutgifter. Sverige var dock sent ute med järnväg - 31 år efter England, nio år efter Danmark och två år efter Norge. Men, när allt satte fart så gick det undan. Landets första järnväg invigdes 5 mars 1856 då lokomotivet Oscar avgick från Örebro. 16 år senare hade Sverige placerat sig i topp i Europa avseende antal kilometer järnväg per invånare och 1905 hade vi 1 200 mil räls, 5 miljoner invånare och det såldes 13 miljoner tågbiljetter.

Tomelilla station
bild: kristianstadsbanorna.se

Rallarna drog fram genom landet, näringslivet fick ett uppsving, avstånden krympte, de nya stationsområdena myllrade av liv och tiden blev plötsligt viktig. 1879 infördes standardtid i Sverige för att tågtidtabellerna skulle fungera och bli exakta. Tidigare hade man klarat sig bra med lokal tid som baserade sig på solhöjden. Att vara försenad blev en ny erfarenhet för många. Likaså blev behovet av tydlig information något viktigt. Uniformerade tjänstemän pekade med hela handen, skyltar och pilar sattes upp. Ordning och reda var nödvändigt i det nya industrisamhället. En helt ny yrkesgrupp, "järnvägarna", flyttade in i samhällena som till exempel stationsmästare, stins, banvakt, lokputsare, konduktör, eldare och reparatörer.

loket Ehrensvärd EYJ

Förutom de statliga stambanorna uppmanades privata bolag och kommuner att bygga regionala banor. Man kämpade för att stambanan skulle dras ända till Ystad, men så blev inte fallet. Därför bildades bolaget Ystad-Eslövs Järnvägsaktiebolag YEJ, som skulle förbinda Ystad med stambanan i Eslöv. En av initiativtagarna till bolaget var Albert Ehrensvärd på Tosterup och ett av de två från England införskaffade loken döptes efter honom. YEJ var en normalspårig 76 km lång järnväg och högsta tillåtna hastighet var 40 km i timmen.

Det var inte bara Tranås politiker som var skeptiska till järnvägen. Även läkarkåren uttalade sig kring metallens vibrationer som fortplantade sig i kroppen och som kunde få förödande konsekvenser. I en propagandaskrift kunde man läsa om oväsendet, "som kommer att förstöra hörseln på folk, ty lokomotivet far fram med sitt avgrundslarm och alla skall bliva döva och aldrig mera höra". Hastigheten med vilken man for fram genom landskapet hade också sina kritiker. Yrsel och svindel var kroppens reaktioner på detta onaturliga spänningstillstånd som projektilhastigheten, upp till 60 km i timmen, kunde föra med sig.

"Tranåsborna är idag tacksamma för att förfäderna en gång hindrade järnvägslinjen Eslöv-Ystad att byggas här. Järnvägsbolaget tvingades då att låta rälsen ta en extra sväng över den lilla byn Tomelilla, som därmed började sin historia, som nu resulterat i att Tomelilla är centralort i kommunen med samma namn.

Övriga järnvägslinjer, som byggdes i sydöstra Skåne drogs därefter också genom Tomelilla, som blev vad Tranås var ämnat att bli genom sitt läge och sin historia. Nu, drygt hundra år senare, är "traningarna" stolta över att bo på en historisk plats, som till stor del fått behålla de karaktäristiska drag som gör byn speciell och som utgör bästa tänkbara bomiljö."

ur: Tranås - en by på Österlen

Källor: Tomelilla kommun, Länsstyrelsen, 150 år på räls populär historia, Rolf Sten historiskt.nu, Ny svensk historia

Österlen Inredning Möbler från Österlen

Fre-Sön 11-18.00 eller
www.osterleninredning.se

Nu har vi öppnat butiken för säsongen så välkommen! Vi öppnar med Lindens Re Design i utställningen. Ett spännande möbelkoncept från Hässleholm med renoverade omdesignade möbler. Vi kommer att ha ett stort antal av deras möbler i utställningen för omedelbar leverans.

Äppellådsbord
från 999kr

Vi bjuder alla kunder på kaffe och kaka välkomna in!

Vandrarhemmet Traneshgården

STF Hotell & Vandrarhem

Festsalar & Konferens

Den 22 mars höll Tranesh Ungdomsförening årsmöte på Traneshgården. Den stadgeändring som tidigare diskuterats blev beslutad, vilket innebär att vandrarhemsstyrelsen försvinner och blir en driftsenhet direkt under huvudstyrelsen. Några styrelsemedlemmar lämnade sina uppdrag och nya valdes in. En av de som avgick var Mona som suttit med sedan 1978. Ni som inte var där gick miste om de goda vetesnurrorna och de redan beryktade enorma syltkakorna som Eva fixade. Aktiviteter som diskuterades var bland annat whiskyprovning och en resa till Burg. Vi väntar med spänning.

På Vandrarhemmet råder febril aktivitet inför säsongen. Ventilationen byggs om i Kvarnen och i Smedjan totalrenoveras badrummen. Dessa får nu plastmattor på väggar och golv.

Fina utmärkelser har delats ut till företagare i Skåne Tranesh - igen. **Daniel Berlin** blev utnämnd till Sveriges näst bästa krog samt fick kommunens kulturpris. **Österlenchoklad** tog hem en guld- och en bronsmedalj för pralinerna äpplekaka respektive rosmarin.

Boka redan nu in den 14 juni klockan 16. Då drar allsången igång på Klockarebacken. På plats i det beställda solskenet finns då Vollsjö Drängakör under ledning av Ingela

Bertilsson och Svedala Manskör med Körledare Torgny Centre. Sammanlagt kommer ca 50 män att finnas på scenen och hjälpa oss med sången.

Evenemanget ingår i Tomelillas 150 års jubileum.

Nog är det lite ironiskt, för hade inte Tranås politiker tackat nej till en järnvägsstation kring 1860, så hade kanske inte Tomelilla varit vad det är idag och miljön kring Klockarebacken hade sannolikt sett helt annorlunda ut.

Nya
stiliga
stadiga
stolpar

På Tranesgården kunde man i februari lyssna och skratta till en fantastisk stand-up kväll med skånes mest kända polis, Ewa-Gun Westford. Nästan 50 personer slöt upp till arrangemanget som blev mycket uppskattat.

Nya ansikten på Rosenhagen

Magnus Persson heter han, den nye butikschefen på Rosenhagen sedan februari i år. Tranesbladets utsände träffade honom och hela gänget i den för säsongen uppfräschade butiken. Magnus kommer närmast från bilbranschen, men med rötterna i föräldrarnas plantskola och med en sambo som är trädgårdsmästare, känner han att han nu har kommit rätt. -Vi kommer att satsa på prisvärda kampanjer och att synas mer i olika media, berättar han. Ett annat nytt ansikte är Martina Illerhag, ny på företaget sedan någon vecka. Hon kommer bland annat att jobba med hemsidan, när hon inte hjälper kunder i butiken. Martina kommer närmast från Tågarps Trädgård. Vi trädgårdsälskare ser fram emot vår, sommar och Sveriges bästa plantskola.

VÄXTKRAFT

ROSENHAGEN

En riktig plantskola på Österlen i Skåne Tranås!

www.vaxtkraft.se

0417-20160

**Säsongen är här!
Butiken är fylld med vårens
bästa erbjudanden.
Vi har öppet vard 09-18,
lör 09-16 och
sön 10-16.**

Välkomna!

I fädrens spår för framtida träningsläger. Det finns väl egentligen bara ett ord för 2015 års längdskidläger och det stavas (!) succé. Snön kom ju visserligen, men för lite, för blöt och för sent. Ironiskt nog fick det sopas och saltas för att skidåkarna, på rullskidor, skulle kunna ta sig fram men allt löste sig till det bästa. Föreläsningar, träning, god mat, gott humör och bastu hela helgen. Ett fantastiskt arrangemang, Lise & Göte Svensson och Andrarums IF, som vi ser fram emot igen 2016.

LÄNGORNA *med*

TORGET
SKÅNE-TRANÅS

**Butiken är fylld med vårens
läckra nyheter.**

**Konstutställning med Marie
Otteby.**

**Caféet har nybakat varje
dag. Fylla ciabattas, lättare
luncher.**

**Vi har öppet hela Påsken
- Välkomna!**

Spiran

Högst upp på kyrkogården står ett klot med ett kors daterat 1880. Det kan tyckas lite märkligt, men har sin förklaring. Tranås gamla kyrka lär ha byggts under 1000-talet av biskop Eginio och revs 1880. Året efter kom den kungliga förordningen som förbjöd rivande av offentliga byggnader utan Riksantikvariens tillstånd men då var ju skadan redan skedd. Tranås nya kyrka byggdes samma år som man rev den gamla och anlades nordväst härom. Tornet är 33,3 meter högt och pryddes från början av ett högt järnkors på en kula med fot. Dock föll det sig inte bättre än att hela den tunga spiran rasade ner och förstörde delar av den nya kyrkans tak. Man valde då att sätta upp en ny spira av koppar istället som var lite lättare. Denna kostade 400 kr och tillverkades av kopparslagare Karl Johansson från Ystad. Den gamla järnspiran placerades på den plats där den gamla kyrkan stod.

Danne har sjungit låten som hyllar de skånsktalande flickorna, medverkat i ett av Sveriges mest kända dansband och haft flera låtar på Svensktoppen. Hans låtlista med hits är lika lång som konserten.

Sedan han vid sexton års ålder fattade mikrofonen i sitt första band har malmöfödde Danne Stråheds karriär bara gått en väg – spikrakt uppåt! Idag är han en av våra mest folkära artister. Danne har med sig sitt eget band Dynamo. Svea Olsson från Arlövsrevyn kommer också! Hon e snygg, slängd i mun och kanske sexigast ikväll?

Biljetter: www.ticnet.se, 0771-707070 eller ICA Kvantum Tomelilla, Rosenhagen Tranås, Ystad Turistbyrå eller Lars-Olof direkt.

Välkommen till sommarens roligaste konsert mitt i naturen på Österlen och Scen Skåne Tranås

Kjells arkiv

Den 19 december 1952 firade man invigningen av Tranesgården med pompa och ståt. Då planterades vårdträdet av Landshövdingen Westling assisterad av Oscar Mårtensson och trädgårdskonsulent Felenius. Ta en titt i Tranesgårdens trädgård nästa gång ni har vägarna förbi, så ser ni hur stort trädet blivit på 62 år.

Amis
Fritidshandel

4-5/4
kl. 12-16
bjuder vi på fika
och godisstrut till
barnen

Arisabäcksvägen 17
0709-18 00 72

GASOLKAMIN

"PROVENCE"

Snyggaste kaminen på marknaden i gjutjärn, som inte smutsar ner, inte behöver någon skorsten, som är effektiv och som dessutom är billig i drift.

Värm uterummet i vår!

Hantverk, gasol & tillbehör,
släputhyrning m.m.

-Vårstäda trädgården, hyr släp hos oss!

Fr.o.m 10/4 öppet fre och lör kl 12-16
För övriga tider ring

Det blir Zumba i gymnastiksalen torsdagar kl 14-15 med start 16/4 dance@paolamaria.com

Österlens Yxkastare har fått en kastvägg inomhus i gymnastiksalen och träffas söndagar 13:30

Närmast stundar:

- 3 – 6 april Konst i byn
- 3 april kl 10–13 Bakluckeloppis, korvgrillning
- 3 april kl 10–13 Retroloppis Gymnastiksalen
- 30 april 19:30 Valborgsfirande Dammen
- 15 maj kl 19:00 Whiskyprovning Tranesgården

Information på www.skanetranas.se och på anslagstavlan

INGELSTA KALKON
din lokala matleverantör

Lunch - catering - delikatesser

Gårdsbutiken på Österlen
tel: 0414-285 24
www.ingelstakalkon.se

Värdekupong

Gårdsbutiken
Ingelsta Kalkon
15 % på ett köp

Gäller ej restaurang eller catering.
Kan ej kombineras med andra rabatterbjudanden.

Giltig t.o.m den 31 maj 2015

Namn.....

Tel.....

-Välkommen!